

150è ANIVERSARI
DE LA FUNDACIÓ
DEL
BUTLLETÍ OFICIAL
DEL BISBAT DE VIC
(1855-2005)

- II -

Mn. Antoni
Conill i Costa,
responsable de
l'arxiu de la
Cúria Diocesana

150è ANIVERSARI DE LA FUNDACIÓ DEL BUTLLETÍ OFICIAL DEL BISBAT DE VIC (1855-2005)

> TEMARI DEL BUTLLETÍ OFICIAL DEL BISBAT DE VIC

Les seccions més habituals d'aquest òrgan oficial de la diòcesi, durant aquests cent cinquanta anys de la seva fundació, a semblança dels altres butlletins eclesíastics de les diòcesis de Catalunya i resta d'Espanya, han estat els documents de la Santa Seu, Església Diocesana, Conferències Episcopals de la Tarraconense i d'Espanya, crònica diocesana i general, decrets dels governs central i de la Generalitat, informació vària i recensió de llibres de caràcter religiós i cultural.

Davant la impossibilitat d'inserir en aquest treball tot el que s'ha publicat durant aquests anys, anotem sols alguns fets i escrits que considerem més significatius, a fi que quedi com a recordatori de l'efemèride dels cent cinquanta anys d'aquesta publicació. Durant molts anys, les encíclics papals eren publicades íntegrament en el Butlletí (en llatí o castellà). A partir de l'any 1950, la gran quantitat dels documents de la Santa Seu (encíclics, discursos i missatges papals, decrets del Concili Vaticà II, decrets de les Congregacions Romanes, etc.) féu que el nostre bisbat subscribís totes les parròquies a la revista "Ecclesia", editada per la Junta Nacional d'Acció Catòlica, amb

seu a Madrid, que publicava setmanalment en les seves pàgines tota la documentació pontificia. Aquesta decisió (que durà uns vint anys) féu que tots els rectors tinguessin al seu abast aquesta abundant i valuosa documentació eclesial.

> SANTORAL

A més de sant Bernat Calbó, bisbe de Vic (segle XIII) la nostra diòcesi té en el seu calendari litúrgic quatre sants canonitzats, setze de beats i quatre venerables, que han estat declarats com a tals durant aquests 150 anys darrers i que consten en les pàgines del Butlletí amb la seva vida i les dades de la seva canonització, beatificació o declaració de venerables.

Cada any també es publiquen els seus noms en les primeres pàgines de la Guia del Bisbat de Vic, corresponent al mes de gener.

> DOCUMENTACIÓ DE LA SANTA SEU

Sants Pares que han governat l'Església des de l'any 1855 fins al 2004

PIUS IX (beat) Joan Mastai Ferretti (1846-1878)

En el Butlletí es publiquen documents i cròniques sobre la definició dogmàtica de la Immaculada Concepció i la butlla *Ineffabilis Deus* (1854 i 1855); documents sobre els Estats Pontificis (1870); Concordat amb Espanya (1855); Canonització de sant Miquel dels Sants (1862); Carta

d'agraïment als bisbes de la Tarraconense (1860); Encíclica *Quanta Cura* (1865); Convocatòria del Concili Vaticà I (1867); Lletres Apostòliques i Obertura i Suspensió (1869-1870); Invasió dels Estats Pontificis (1871); Carta d'agraïment al bisbe Colomer (1877).

LLEÓ XIII – Joaquim Pecci (1878-1903)

Encíclics *Rerum Novarum* (1891); El Rosari, cada mes d'octubre durant molts anys; *Inescrutabili Dei* inauguració del pontificat (1877); *Arcanum divinae sapientiae* sobre el matrimoni (1880); *Cum multa sint* sobre la unitat cristiana (1893); Lleó XIII i el bisbat de Vic: Obsequi del Papa d'un mosaic amb la imatge de Maria al reconstruït monestir de Santa Maria de Ripoll (1886); Concessió del títol de basílica a la catedral de Vic i a Santa Maria de la Seu de Manresa.

PIUS X – Sant (Josep Sarto) (1903 -1914)

Inici de codificació Dret Canònic (1904); Encíclica *Pascendi* contra el Modernisme (1907); Comunió freqüent (1905); Carta autògrafa al Dr. Torras i Bages per a la pastoral *Déu i el Cèsar* (1911); Beatificació del dominic fill de la diòcesi Fr. Pere Almató; Exhortació al clergat *Haerent animo* (1908); El pare Claret declarat Venerable (1899).

BENET XV – (Jaume de la Chiesa) (1914-1922)

Exhortacions diverses sobre Primera Guerra Mundial (1914 - 1918); Nota a les potèn-

cies bel·ligerants (1917); Remodelació de les Congregacions Romanes de Seminaris, Universitats i Església Oriental (1917); Decret de promulgació del nou Codi de Dret Canònic (1917); Carta del Papa al Dr. Torras i Bages sobre la pastoral *El internacionalismo papal* (1915).

PIUS XI – (Aquil·les Ratti) (1922-1939)

Encíclica *Urbi Arcano*, fundació de l'Acció Catòlica (1923); Tractat del Laterà (Ciutat del Vaticà - Itàlia) (1929); *Casti connubii* sobre el matrimoni cristià (1930); Beatificació del P. Claret (1934); Encíclics *De la cristiana educació de la joventut* (1930), *Quadragesimo anno* (1931); *Ad catholici Sacerdotii* (1935); Fundació de la Ràdio Vaticana (1931); Enc, *Rerum Ecclesiale* (1926).

PIUS XII – (Eugeni Pacelli) 1939-1958

Exhortacions diverses davant la imminència d'una nova guerra mundial (1939); Encíclica *Humani Generis* (1950); Definició de l'Assumpció de Maria (1950); Canonització del papa Pius X (1954); Culte al Sagrat Cor de Jesús (1956).

JOAN XXIII- (Àngel-Josep Roncalli) 1958-1963

Encíclics *Mater et Magistra* (1961); *Pacem in terris* (1963); Concili Vaticà II. Convocatòria (1959) i Obertura (1962); Canonització de santa Joaquina de Vedruna, fundadora de les Carmelites de la Caritat (1959).

PAU VI – (Joan Baptista Montini) 1963-1978

Encíclica *Ecclesiam suam* (1964); *Mysterium Fidei* (1965); *Humanae vitae* (1968); *Populorum progressio* (1967); *Gaudium et spes* (1965); *Marianus cultus* (1974); *Octogesima adveniens* (1971); Professió de fe del poble de Déu (1968); Clausura del Concili Vaticà II (1965).

JOAN PAU I – (Albino Luciani) 1978

Homilia en la Missa d'entronització (1978).

JOAN PAU II (Carles Wojtyła) 1978-

Homilia en la Missa d'entronització (1978); Encíclica *Redemptor hominis* (1979); Visites Pastorals a Espanya (1982, 2003); *Familiaris consortio* (1981); *Laborem exercens* (1994); *Evangelium vitae* (1995); *Veritatis splendor* (1993); *Fides et ratio* (1998); *Sollicitudo rei socialis* (1987); Canonització del beat Pere Almató (1988); *Redemptoris missio* (1991); Homilia en la beatificació de religiosos màrtirs durant la persecució de 1936, originaris o relacionats amb aquesta diòcesi (1992, 1995, 2001); Decrets declarant Venerables: el Dr. Torras i Bages (1992), Mn. Joan Collell Cuatrecasas (1996), el P. Jaume Clotet (1990), la Gna. Teresa Gallifa (1997); Beatificació del Venerable Francesc Coll (1979); Beatificació del Dr. Pere Tarrés, fill de Manresa, metge i sacerdot (2004).

> BISBES DE VIC DURANT AQUESTS 150 ANYS

Notes biogràfiques i alguns dels documents més importants publicats en el Butlletí.

ANTONI PALAU I TÉRMENS

Natural de Valls (Tarragona), 2 de juliol de 1806

Bisbe de Vic, 1854-1857; bisbe de Barcelona, 1857-1862

Defunció: Barcelona, 28 de novembre de 1862

Any 1855

Definició del dogma de la Immaculada, 45 (I); Fundació del Butlletí del Bisbat, núms. 1 i 16; Carta als sacerdots sobre la Casa Asil, 306 (I); Defensa del bisbe de Barcelona desterrat, 247 (I); Exhortació als fabricants i obrers, 422 (I); Carta a Isabel II sobre la prohibició de conferir ordes sagrats, 467 (I); Divisió de la diòcesi en arxiprestats, 397 (I); Butlla *Ineffabilis Deus*, 359 (I); Desamortització, 253 (I); Concordat, 18 (II).

Any 1856

Cartes pastorals: Sobre el Santuari de Montserrat, 88 (I); Als sacerdots acusats injustament per causes polítiques, 155 (I); La Immaculada Concepció, 422 (II); Sobre la Casa Asil fundada pel P. Bach, 75 (II); Sobre la desamortització, 345 (II); El temple, casa del Senyor, 463 (II).

Any 1857

Carta pastoral de comiat amb motiu del seu trasllat a la diòcesi de Barcelona, 273 (II).

JOAN- JOSEP CASTANYER I RIBAS

Natural de Sant Pere de Torelló, 26 de juliol 1806

Bisbe de Vic, 1858-1865

Defunció: 18 de maig de 1865

Escrits i fets importants:

Any 1858

Robatoris sacrilegs, 321 (I); Indumentària dels alumnes del Seminari, 121 (II); El Catecisme ha d'ensenyar-se en llengua catalana, 169 (II); Missions en totes les parròquies, 193 i 346 (II); Defunció del P. Esteve Sala (claretjà), preconitzat bisbe de Cuba, 254 i 270 (I); Sacerdots diocesans per a missions d'Àfrica. Assassinat de religiosos a Madrid, 331 (II); Guerra del Marroc i comiat de les Carmelites de la Caritat amb missió hospitalària.

Any 1859

Cartes pastorals: Guerres França-Àustria, 361 (I); Espanya-Marroc i comiat de Carmelites de la Caritat amb missió hospitalària, 297 i 337 (II); Prohibint representació "dramas sagrats", 49 (I); Conversió dels assassins de les noies de Folgueroles, 50 (I).

Any 1860

Exhortació sobre el sosteniment del culte i

dels sacerdots, 65 (I); Decret sobre capelles públiques, 225 (II); Inventaris d'objectes de caràcter religiós, 281 (I); Dr. Francesc Aguilar, bisbe de Sogorb, 105 (I); Nou Concordat Santa Seu - Espanya, 65 i 233 (I); Qüestió Romana i poder temporal, 52 (I).

Any 1861

Carta pastoral demanant ajuda diocesana per a la Santa Seu, 85 (I); Decret de canonització de Sant Miquel dels Sants, 141 (II); L'arquebisbe Alemany en defensa de Pius IX, 267 (I); Nomenament del Dr. Vilamitjana per a bisbe de Tortosa i del Dr. Puigllat per a bisbe de Lleida, 318- 319 (II); R. O. aprovant la Congregació de Carmelites de la Caritat, 121 (II).

Any 1862

Carta pastoral sobre la pròxima canonització de sant Miquel dels Sants, 49 (I); Inauguració panteó del bisbe Corcuera, Vic - Carme, 159 (I) i 182 (I); Carta pastoral del bisbe de Tarbes sobre les aparicions a Lurdes de França 243 (I); Consagració a la catedral del Dr. Puigllat, 190 (II); Defunció del Dr. Palau, que fou bisbe de Vic, 74 (II); Primera notícia del martiri del P. Almató, 83 (II).

Any 1863

Carta pastoral sobre la novel·la *Judía errante*, 61 (I); Carta pastoral del Dr. Puigllat, nou bisbe de Lleida, 51 (I); Carta pastoral amb motiu de l'aiguat de Vic, 26 (II); Seminari: Nombre d'alumnes i Reglaments, 52 (I) i 134 (II); Vacunació d'infants, 349 (I); Nou ofici

litúrgic de sant Miquel dels Sants, 152 (II); Vestit clerical, 241 (II).

Any 1864

Carta pastoral sobre obligació de residència canònica, 311 (I); Edicte de Provisió de parròquies, 329 (I); Estatuts de la Casa Asil de sacerdots, 137 (I); R. O. facultats als rectors per a autoritzar testaments, 168 (I); Carmelites de la Caritat: història de la fundació i comunitats, 24 (I); Guia del bisbat, 3 (I); Casulles de forma gòtica, 188 (II).

Any 1865

Carta pastoral sobre l'encíclica *Quaranta cura*, 45 i 52 (II); Monuments a Balms als claustres de la catedral, 25 (II), El Col·legi de St. Josep per a seminaristes pobres, 65 (II); Malaltia i defunció del bisbe Dr. Castanyer, 260 i 269 (I); Elecció de Vicari Capitular Dr. F. Subias i Dr. Josep Sors, 293 i 304 (I).

ANTONI- LLUÍS JORDÀ I SOLER

Natural de Girona, 21 de juny 1822

Bisbe de Vic, 1866- 1872; Pare Conciliar en el Concili Vaticà I (1869- 70)

Defunció: Castellterçol, 22 de juny de 1872. (Biografia, 1867 4 (I)).

Escrits i fets més importants publicats en el Butlletí:

Any 1866

Cartes pastorals: Inici del pontificat, 237 (I); Als joves aspirants al sacerdoci, 3 (II);

Anunciant la Visita Pastoral (senzillesa i austeritat), 97 (II); Arranjament parroquial, 137 (II); En defensa de Pius IX, 273 (II); R. O autoritzant estudis de segon ensenyament en els seminaris, 140 (II).

Any 1867

Exercis espirituals a senyores i noies (Vic, Saits), 50 (I); Els desgraciats dies de Carnaval, 133 (I); Els seminaristes en temps de vacances, 325 (I); Reducció de festes de precepte, 177 i 218 (II); En defensa de la Religió i del Tron, 233 (I); Retorn de Roma i actual situació del papa Pius IX, 20 i 313 (II); Història de les col·legiates del bisbat 21 (I); R. O. d'arranjament parroquial, 172 (I); Convocatòria del Concili Vaticà I, 220 (II); Festes de precepte i dejunis suprimits, 218 (II).

Any 1868

Cartes pastorals: Quaresma de 1868, 69 (I); Catecisme als infants, 117 (I); Sant Joan Baptista, patró principal de la diòcesi, 236 (I); Condicions per a l'adopció d'expòsits, 244 (I); Continuació de la Visita Pastoral, 277 (I); Institució de les Conferències morals i litúrgiques, 361 (I) i 25 (II); Carta al Ministre de Justícia contra la supressió d'ordes religiosos, 269 i 317 (II); Ensenyament de la religió a les escoles, 25 (II); "Pluja" pregàries - història (anys 1734, 1775, 1824), 229 (I).

Any 1869

Cartes pastorals: de Quaresma amb motiu de la persecució contra la religió i la moral,

137 (I); Devoció a la Mare de Déu, 233 (I); Llibertat de cultes i les seves conseqüències, 249 (I); Nova Constitució i obligat jurament, 6 (II); Sobre el mal que fa el protestantisme, 189 (II); Pròxim Concili Vaticà I, pp. 244, 277 i 301 (II) i 244, 277 i 301 (II) i Crònica, 184, 321, 327, 352, (II).

Any 1870

Cartes pastorals: Retorn del Concili Vaticà I (vuit mesos a Roma), 16 i 49 (II); Al Govern de la Nació sobre dotació al clergat, 93 i 108 (II); Pregària pel Papa davant la invasió dels Estats Pontificis, 126, 156, 174 i 221 (II); Sobre el matrimoni cristià, 201 (II); Concili Vaticà I: Lletres Apostòliques, Constitució Dogmàtica, Crònica, defunció del bisbe de Lleida, Dr. Puigllat, 26, 52, 258, 112, 141, 211 i 101 (II); Suspensió del Concili, 177 (II); Defunció de l'arquebisbe Claret a França, 190 (II); El P. Crusats, primer màrtir de la Congregació C. M. F. (claretians), 29 (I).

Any 1871

Carta pastoral: Peregrinació a Sant Joan de les Abadesses i al santuari de la Gleba (mals presents que sofreix l'Església), 284, 295, 324 i 327 (II); XXV aniversari de l'elecció de Pius IX, 280 (II); Sant Josep, declarat Patró de l'Església Catòlica.

Any 1872

Carta pastoral sobre la Internacional sectària, 3; Exhortació a fundar "Centres Catòlics" per a la joventut de les parròquies, 77; Exposició al Ministre de Justícia sobre

el matrimoni civil i sobre el pase regio als documents de Roma, 25, 60 i 94; Defunció del bisbe Dr. Jordà, 117 i 129; Elecció de vicari capitular, 135.

Any 1873

Vicari capitular. Circular sobre persecució religiosa a Itàlia, 253; Usurpació de béns eclesiàstics, 253.

Any 1874

Monestir de Montserrat: Butlla de segregació de Vic i agregació al bisbat de Barcelona, 355 i 356; Fundació a la diòcesi d'una Societat de Socors en cas de malaltia, 338.

PERE COLOMER I MESTRES

Natural de Girona, 30 de gener de 1822

Bisbe de Vic, 1876-1881

Defunció: Vic, 30 d'agost de 1881

Escrits i fets més importants publicats en el Butlletí:

Any 1875

Nomenament del nou bisbe Dr. Colomer, 433 i 469; R. O autoritzant l'entrada de novicis, 386; R. O. preceptuant la inscripció de matrimonis en el Registre Civil, 387 i 413.

Any 1876

El vicari capitular comunica oficialment el nomenament del Dr. Colomer, 3; Biografia, presa de possessió i entrada, 3,

4 i 8; Carta pastoral amb motiu de l'inici del seu pontificat, 9; Sobre la unitat catòlica, 474; Demanant al rei l'alliberació del bisbe d'Urgell, Dr Caixal, 55; Plet sobre la capella de Sant Marc (terme municipal de Riudeperes), 244.

Any 1877

Carta pastoral als sacerdots amb motiu de la Quaresma, 253; Aniversari de la consagració episcopal del papa Pius IX i peregrinació a Roma, 289, 334, 358, 449 i 453; Manifest sobre Llei d'Instrucció Pública, 421; Decret definitiu sobre "arranjament parroquial", 144; Nou Ritual Diocesà, 481.

Any 1878

Defunció de Pius IX, 513 i 545; Elecció de Lleó XIII, 517, 603, 566 i 622; La joventut catòlica catalana peregrina a Roma, 653 i 719.

Any 1879

Decret de reparació de cases rectorals, 57; El cant a les esglésies, 58; Restauració Conferències i Reglament, 145; Santuari de Lurdes de França: autorització imatge, primera Junta Diocesana de Peregrinacions, defunció de la vident Bernardeta Soubirous, 205, 259 i 343.

Any 1880

Anunciant la segona Visita Pastoral, 477; Defunció de Mn. Gonfaus, rector de la Molsosa, 442; Mes del Sagrat Cor de Jesús, escrit pel sacerdot de Barcelona Dr. Torras i

Bages, 560; Deure de la predicació en català, 781 i 785; Vida i horari en el Col·legi de Sant Josep per a estudiants pobres, 795.

Any 1881

Exhortació pastoral sobre el jubileu extraordinari concedit per Lleó XIII, 113 i 121; Carta pastoral sobre els fets ocorreguts contra el cadàver de Pius IX, 209; Malaltia i defunció del bisbe Colomer, 241 i 257; Elecció de vicari capítular, Dr. Ramon Sala i Fugurull, 260; Prohibició del culte al cor de Sant Josep, 139; Erecció en tota la diòcesi dels Cors de St. Lluís i Sta. Filomena, 139; Mida de la corona clerical, 151; Les imatges vestides (artísticament intolerables), 151; *El jamai de Lleó XIII*, 372; Publicació del poema llatí del bisbe Colomer *Maria Virgo, seu de Vita Beatae Mariae Virginis*, 50 i 395.

Any 1882

Decret de redempció de càrregues eclesiàstiques, 129; Comunicació als diocesans del nomenament del nou bisbe, Dr. Morgades, 25 i 117.

JOSEP MORGADES I GILI

Natural de Vilafranca del Penedès, 10 d'octubre de 1826.

Bisbe de Vic, 1882-1899 i administrador apostòlic de Solsona, 1891-1895; Bisbe de Barcelona, 1899-1901, on morí el 8 de gener de 1901.

Trasllat de les seves despulles a Ripoll el 12

de maig de 1909.

Fundà el Museu Episcopal de Vic (1899) i fou el restaurador del monestir de Santa Maria de Ripoll (1893).

En ocasió del centenari de la seva mort, aquest Butlletí del Bisbat publicà, el mes de setembre de l'any 2001, els títols o encapçalament de cada un dels 127 documents signats pel Dr. Morgades (cartes i exhortacions pastorals), amb l'any, mes i dia de la seva publicació en aquest òrgan oficial, durant els disset anys d'exercir com a bisbe de Vic. Cal destacar entre aquests escrits els que fan referència a la devoció al Sagrat Cor de Jesús, a la pràctica dels exercicis espirituals per part dels sacerdots, a les qüestions socials i món obrer, a la restauració del monestir de Ripoll, a la construcció de la capella del Col·legi de Sant Josep per a seminaristes pobres, com també les cartes pastorals amb motiu de la seva entrada a Vic i comiat en el seu trasllat a Barcelona i les que adreçà als rectors del bisbat en ocasió de les visites pastorals.

JOSEP TORRAS I BAGES

Natural de les Cabanyes, municipi prop de Vilafranca del Penedès, 12 de setembre de 1846.

Autor de *La tradició catalana*, 1892.

Bisbe de Vic, 1899-1916. Ordenació episcopal: monestir de Montserrat, dia 8 d'octubre de 1899.

Defunció: Vic, 7 de febrer de 1916.

Declarat Venerable: 13 de juny de 1992.

Escrits i fets més importants:

Totes les cartes i exhortacions pastorals adreçades als fidels diocesans, durant els setze anys de pontificat, des de la primera (bilingüe) *De la Ciutat de Déu i de l'Evangeli de la Pau* (1899), fins a l'última, *La ciència del patir* (1916), signada poques hores abans de morir, foren publicades en aquest òrgan oficial de la diòcesi.

PASTORALS I ALTRES ESCRITS

No totes les altres, adreçades a poblacions o a comarques de la diòcesi, amb ocasió d'aniversaris o efemèrides importants, com també algunes de les enviades a ministres del Govern en defensa de la llibertat religiosa o a personalitats representants del món artístic, com als presidents de Setmanes Socials, rectors d'universitats, Centre Artístic de Sant Lluç, etc., foren publicades en el Butlletí.

En les *Obres completes* del Dr. Torras i Bages, editades pel Foment de Pietat Catalana (1912), i en els cinc volums de l'Epistolari, publicats per la Biblioteca Abat Oliba, de l'Abadia de Montserrat, com també en les moltes i excel·lents biografies escrites des de la seva mort fins ara, hi consten els centenars d'escrits, discursos i sermons del Dr. Torras, abans de ser nomenat bisbe i en el decurs del seu pontificat.

CARTES PASTORALS O ESDEVENIMENTS MÉS IMPORTANTS

Entre les cartes personals destaquem: *De la nostra filiació*, Quaresma de 1903; *La page-*

sia cristiana (1903); *Actualidad perenne del pontificado* (1903); *Gràcia d'una Dona* (1904); *El Misteri d'Iniquitat* (1905); *La vida* (1908); *L'atletisme cristià* (1910); *Idees que maten i vivifiquen* (1912); *El Rosari, oració de la fe* (1913); i les dues que meresqueren la felicitació papal: de Pius X per *Dios y el César* (1911), i de Benet XV per *El internacionalismo papal* (1915).

Com a fets importants durant el seu pontificat cal destacar les festes celebrades a Vic amb motiu del centenari del naixement del Dr. Jaume Balmes, juntament amb el Congrés Internacional d'Apologètica (1910), i la beatificació del màrtir dominic Fr. Pere Almató, fill de Sant Feliu Sasserra (1906).

FRANCESC MUÑOZ IZQUIERDO

Natural de Burjassot (València), 28 d'abril de 1868.

Bisbe de Vic, 1916-1927.

Patriarca de les Índies Occidentals i vicari general castrense, Madrid, 1925- 1928.

Defunció: Burjassot, 11 d'abril de 1930.

Escrits i fets més importants:

Cartes pastorals. Inici del pontificat, any 1916 (319). Cal destacar-ne l'elogi que fa del Dr. Torras i Bages: "Nuestro inmediato predecesor, cuya pérdida lloramos todos, fué modelo de santos y sabios preladados. Su muerte, verdaderamente envidiable, vino a revelarnos la altísima santidad de su vida..."; Sobre la crítica situació de la Santa Seu, 1916, (384); Estudi de monuments artís-

tics i religiosos, 1917, (174); Implantació a la diòcesi del nou Codi de Dret Canònic, promulgat pel papa Benet XV; Cartes i exhortacions pastorals sobre la consagració i entronització de la imatge del Sagrat Cor en les cases consistorials, col·legis i hospitals, 1917, (219) i anys successius.

Entre les efemèrides més importants: les festes de la Coronació de la imatge de la Mare de Déu de la Gleva, patrona de la Plana de Vic; Construcció d'una part de la façana de l'antic col·legi de Sant Josep, residència d'alumnes d'humanitats i filosofia de la diòcesi, 1924.

JAUME VILADRICH I GASPAR

Natural de Clarà (bisbat de Solsona, província de Lleida), any 1865.

Fou vicari general de les diòcesis de Solsona (1901) i d'Urgell (1907).

En l'any 1921 fou nomenat bisbe auxiliar del cardenal Benlloch, arquebisbe de Burgos.

A finals de 1926 fou preconitzat bisbe d'aquesta diòcesi, però morí sobtadament a la població de Valfermoso (Guadalajara), poques setmanes després del seu nomenament.

Fundà el Museu Diocesà de Solsona i fou autor de diversos estudis d'història i arqueologia.

JOAN PERELLÓ I POU

Natural de Santa Maria (Mallorca), 1 de maig de 1870.

Religiós de la Congregació de Missioners dels Sagrats Cors, 1891.

Bisbe de Vic, 1927-1955; exili per persecució religiosa (Roma-Mallorca), 1936-1939.

Defunció: Vic, 27 de juliol de 1955.

ALGUNS DELS ESCRITS I ESDEVENIMENTS MÉS IMPORTANTS PUBLICATS EN EL BUTLLETÍ DEL BISBAT

En el Butlletí hi té publicades 26 cartes pastorals i 44 exhortacions.

Imperi del Regne de Crist (inici del seu pontificat), 1927.

Ideal de Jesucrist i laïcisme, 1932.

XIX centenari de la Redempció humana, 1934.

Retorn de l'exili, 1939.

Recristianització de les famílies, 1940 i 1943.

Construcció d'un nou Seminari, 1941-1955.

Acció Catòlica, 1934-1955. Assemblees Generals Diocesanes.

Consagració de les famílies als Sagrats Cors, 1955.

EFEMÈRIDES

Consagracions episcopals: P. Salvi Huix (1928), Jaume Font (1944), Ramon Masnou (1952).

Beatificació (1934) i canonització (1950) del Pare Claret; beatificació de la V. Joaquina de Vedruna (1940).

Setmana Catequística Diocesana (1948); Inauguració del Casal Diocesà d'Acció Catòlica (1950); Construcció i inauguració

del nou Seminari (1942-1949); Sínode Diocesà (1945); Reconstrucció de la catedral i noves pintures de Josep M. Sert (1945); Centenari de la mort de Balmes i Congrés Internacional d' Apologètica (1949); Noces d'or sacerdotals (1944) i d'argent episcopals (1952).

RAMON MASNOU I BOIXEDA

Nat al mas de la Llagostera de Baix, parròquia de Santa Eugènia de Berga i terme del municipi de Taradell, el 3 de setembre de 1907.

Bisbe: Auxiliar del P. Joan Perelló, 23 de novembre de 1952.

Títular de Vic, 1955-1983.

Emèrit, 1983-2004.

Pare conciliar en el Concili Vaticà II, 1962-1965.

Defunció: Vic, 9 de juny del 2004.

ESCRITS I ESDEVENIMENTS MÉS IMPORTANTS PUBLICATS EN EL BUTLLETÍ DURANT EL SEU PONTIFICAT

Recordem, en primer lloc, les paraules de Mons. Romà Casanova, actual bisbe de la diòcesi, en l'homilia de la missa exequial del Dr. Masnou, celebrada a la catedral el dia 11 de juny prop passat: "Tota la seva vida era plena de treball per a complir la seva missió de mestre del Poble de Déu en la predicació, ensenyaments i escrits."

En l'apartat sobre la llengua catalana emprat en el Butlletí del Bisbat, des que ho inicià el Dr. Torras i ho reprengué el

Dr. Masnou, s'anoten algunes de les cartes pastorals i altres escrits publicats per aquest últim en el Butlletí Eclesiàstic del Bisbat. Cal anotar, entre altres: *Joia meva i corona meva* (1983); *La família cristiana* (1982); *Carta pastoral de comiat* (1983) i les més de 500 "Cartes per al diàleg" (publicades també en el Full Diocesà - Vic), sempre de gran actualitat, que eren esperades i llegides amb afany pels fidels diocesans.

Deixem per als biògrafs del Dr. Masnou els molts altres llibres i fullets que va escriure fins als darrers temps de la seva vida, com ara els titulats *El problema català* (1986), traducció castellana (1994); *Carta sobre els nacionalismes* (1996), traduïda a diverses llengües, i altres que consten en la secció "Bibliografia" del Butlletí del Bisbat.

Entre les efemèrides, de caràcter personal o diocesà, més importants durant el seu llarg pontificat, cal destacar les següents:

La seva consagració episcopal a la catedral de Vic, 25 de novembre de 1952.

Assistència i celebració de la missa i homilia en els anuals aplecs de Matagalls.

Emparà la fundació de les publicacions "Cavall Fort" (1961) i "Oriflama" (1961-1977), en bé de la infància i joventut i pel manteniment i recuperació de la llengua catalana.

Inauguració, benedicció i consagració de l'església del nou Seminari (1963).

Noces d'argent i d'or sacerdotals (1956 i 1981).

Beatificació del dominic P. Francesc Coll

(Roma, Vic, Gombren), fundador de les Germanes. Dominiques de l'Anunciata, fill de Gombren (1979).

Jornada Interdiocesana Sacerdotal amb motiu del centenari de l'ordenació de Mn. Jacint Verdaguer (catedral de Vic, 1970).

Fundació de la Casa d'Espiritualitat al santuari de la Gleva (1960).

D'àmbit referent a l'Església Universal, cal fer esment de la seva assistència com a pare conciliar al Concili Vaticà II, del qual, per designació particular del papa Joan XXIII, fou membre de la Comissió Pontifícia de Litúrgia (1962-1965). Erecció de diverses parròquies a Vic i dintre la diòcesi.

En l'aspecte de Vic ciutat, anotem la fundació de l'estadi Torras i Bages, el cine Atlàntida, la Llar Juvenil, etc.

El nomenament de Mons. Jaume Camprodon com a bisbe de Girona (1973).

JOSEP M. GUIX I FERRERES

Natural de la colònia de la Coromina, de Cardona, 19 de desembre de 1927.

Bisbe auxiliar de Barcelona, 1968-1983.

Bisbe de Vic, 1983 - 2003.

Bisbe emèrit, 2003.

ALGUNS DELS ESCRITS I ESDEVENIMENTS MÉS IMPORTANTS PUBLICATS EN EL BUTLLETÍ DEL BISBAT DURANT EL SEU PONTIFICAT

Escrits:

"Conversa Setmanal", més de mil converses publicades juntament amb el "Full

Diocesà", sobre temes d'actualitat, donant, però, importància a la vida familiar i cristiana, seminari i vocacions, Església, Papa, missions, Concili Vaticà II i Provincial Tarraconense, doctrina social de l'Església... (1983-2003). La majoria de les homilies predicades en commemoracions i celebracions especials han estat publicades en el Butlletí, com també les de les festes patronals de Vic i bisbat, aplecs de Matagalls i peregrinacions a Lurdes.

Cartes pastorals: *Donar testimoni*, canonització del beat Pere Almató (1988); *Exemplaritat de sant Antoni M. Claret* (1985); *Onze segles de vida diocesana* (1986); *Màrtirs religiosos durant la persecució de 1936* (1988); *Cantem al Senyor un càntic nou* (1987); *Mireu l'arbre de la Creu – Sant Crist d'Igualada* (1990); *Observeu el dret i la justícia* (1991); *Santa Maria de les feines senzilles (75 aniversari coronació Verge de la Gleva)* (1998); *Comiat com a bisbe titular de Vic* (2003); *Pla Diocesà de Pastoral 2001- 2003* (2001).

Decret d'introducció de la causa de beatificació de quinze joves de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, immolats en territori diocesà durant els anys 1936-1939 (2003).

Alguns dels esdeveniments més importants, publicats en el Butlletí diocesà:

Presa de possessió i entrada a la diòcesi (setembre de 1983); 150è aniversari de la mort de sant Antoni M. Claret (1985); Mil cent aniversari de la restauració de la diòcesi (1986); Canonització del beat Pere Almató

(Roma, Vic i St. Feliu Sasserra) (1988); Atemptat terrorista contra la caserna de la Guàrdia Civil de Vic, amb nou víctimes mortals, molts ferits i danys en el col·legi de les Serventes del Sagrat Cor (1991); Institució en aquesta diòcesi del diaconat permanent (1991); Beatificació de 122 màrtirs religiosos (sis nascuts a la diòcesi) (1992); Beatificació de la religiosa Carme Sallés Barangueras, filla de Vic (1996); Declaració de Venerables: P. Jaume Clotet (1990), Dr. Josep Torras i Bages (1992), Joan Collell, sacerdot diocesà (1996), i Teresa Gallifa, fundadora de les Serventes de la Passió (2001). Noces d'argent episcopals i d'or sacerdotals (1993 i 2002); Benedicció del monestir reconstruït de Sant Pere de Casserres (2002); Inauguració i benedicció del nou Museu Episcopal (2002); Homenatge de comiat com a bisbe titular de Vic (7 de setembre del 2003).

ROMÀ CASANOVA I CASANOVA

Natural de Deltebre (Baix Ebre), bisbat de Tortosa, 29 d'agost de 1956.

Ordenat sacerdot, 17 de maig de 1981.

Nomenat bisbe de Vic pel papa Joan Pau II, 13 de juny del 2003.

Ordenació episcopal i presa de possessió, 14 de setembre del 2003.

Escrits:

Al·locució en el dia de la seva ordenació i presa de possessió (2003).

Homilies a Sta. Maria de Manresa i Sta.

Maria d'Igualada (2003).
 Carta pastoral d'inici de pontificat: *Anuncieu la bona nova de l'Evangeli* (2004).
 Beatificació del Dr. Pere Tarrés i Sallent, fill de Manresa, sacerdot i metge (2004).

> BISBES ORIÛNDS DEL BISBAT DE VIC Segles XIX i XX

AGUILAR SERRAT, Francesc d'Assís
 (* Manlleu, 1826 - † Sogorb, 1899)
 ordenat prevere, 1854
 professor d'Història al Seminari, 1861
 vicari general de Còrdova, 1880
 bisbe de Sogorb, 1880

ALEMANY CONILL, Josep (religiós dominic)
 (* Vic, 1814 - † València, 1888)
 ordenat prevere, 1837
 bisbe de Monterrey, 1850
 arquebisbe de Califòrnia i metropolità, 1852
 jubilació – residència Vic, 1885

CAMPRODON ROVIRA, Jaume
 (* Torelló, 1926)
 ordenat prevere, 1949
 professor del Seminari, 1955
 bisbe de Girona, 1973-2001
 bisbe emèrit de Girona, 2001

CASADEVALL DURAN, Lluçia
 (* 1785 - † Vic, 1852)
 ordenat prevere, 1809
 fundació de la Casa Asil Sacerdotal, 1846

vicari capitular, 1838-1848
 bisbe de Vic, 1848-1852

CASALDÀLIGA PLA, Pere (religiós claretià)
 (*Balsareny, 1928 [a partir de 1957, bisbat Solsona])
 ordenat sacerdot, 1952
 missioner al Brasil, 1962
 bisbe d'Altava, 1971
 bisbe de São Félix do Araguaia (Brasil), 1978

CASES DEORDAL, Josep Maria
 (*Sta. Eulàlia de Riuprimer, 1919 - † Castelló, 2002)
 ordenat sacerdot, 1943
 bisbe de Sogorb-Castelló, 1972-1996
 bisbe emèrit, 1996-2002
 fundador dels Grups d'Oració i Amistat, 1969

CASTANYER RIBAS, Joan-Josep
 (*St. Pere de Torelló, 1806 - † Vic, 1865)
 ordenat sacerdot, 1830
 professor del Seminari, 1832
 bisbe de Vic, 1858-1865

CASTELLTORT SOUBEYRE, Josep
 (*Igualada 1899 - † Astorga, 1960)
 ordenat sacerdot, 1923
 prior de Terrassa, 1949-1957
 bisbe d'Astorga, 1957-1960

CLARET I CLARÀ, Antoni Maria
 (*Sallent, 1807 - † Fontfreda, França, 1870)
 ordenat sacerdot, 1835
 arquebisbe de Santiago de Cuba, 1850-1857

arquebisbe titular de Trajanópolis - Madrid,
1857-1870
canonització, 1950

COLOMER PASQUÉS, Antoni (religiós domini-
nic)
(*Vic, 1833 - † Ocaña, 1902)
ordenat sacerdot, Filipines 1857
bisbe de Themiscira (Tonkín), 1871
bisbe de Ke-Roi, 1879
mort sobtadament a Ocaña, 1902

COMES VIDAL, Joan
(*Manresa, 1844 - † Artés, 1905)
ordenació sacerdotal, 1868
bisbe de Menorca, 1890-1896
bisbe de Terol, 1896; renúncia, 1905

FONT ANDREU, Jaume
(*Vic, 1894 - † Sant Sebastià, 1936)
ordenació sacerdotal, 1916
bisbe de Zamora, 1944-1950
bisbe de Sant Sebastià, 1950-1963

GRAU AROLA, Pere (religiós claretia)
(*Viladover, 1903 - † Medellín, 2001)
ordenat sacerdot, 1926
bisbe de Quidbó (Colòmbia), 1953-1983
bisbe emèrit, 1983

HUIX MIRALPEIX, Salvi (religiós felipó)
(*Vellors, 1877 - † Lleida, 1936)
ordenat sacerdot, 1903
bisbe d'Eivissa, 1928-1935
bisbe de Lleida, 1935-1936

LLUCH GARRIGA, Joaquim
(*Manresa, 1816 - † Sevilla, 1882)
ordenat sacerdot, 1840
bisbe de Canàries, 1858
bisbe de Salamanca, 1868; bisbe Barcelona,
1874
arquebisbe i cardenal de Sevilla, 1877-1882

MASNOU BOIXEDA, Ramon
(*Sta. Eugènia de Berga, 1907 - † Vic,
2004)
ordenat sacerdot, 1931
bisbe auxiliar Vic, 1952-1955
bisbe de Vic, 1955-1983
bisbe emèrit, 1983-2004

MORA BORRELL, Francesc
(*Gurb, 1827 - † Barcelona, 1905)
ordenació sacerdotal, 1856
bisbe Los Angeles, EUA, 1873-1896

PUIGLLAT AMIGÓ, Marià
(*Tona, 1804 - † Roma, 1870)
ordenació sacerdotal, 1831
bisbe de Lleida 1862-1870

SOLER ROQUER, Jaume
(*Sant Joan de les Abadesses, 1799 - † Xèrica,
València, 1851)
ordenat prevere, 1824
bisbe de Terol, 1849

TORRES AMAT, Fèlix
(*Sallent, 1772 - † Madrid, 1847)
ordenat sacerdot, 1795
bisbe d'Astorga, 1835

VERDAGUER PRAT, Pere

(*St. Pere de Torelló, 1835 - † Laredo, Texas, EUA, (1911)

ordenació sacerdotal, 1862

bisbe Aulon, Texas, EUA, 1889

bisbe de Laredo, Texas, 1891

VILAMITJANA VILA, Benet

(*Sant Vicenç de Torelló, 1812 - † Tarragona, 1888)

ordenació sacerdotal, 1836

bisbe de Tortosa, 1861-1879

arquebisbe de Tarragona, 1879-1888

SALA MASNOU, Esteve (religiós claretià)

(*St. Martí Sescorts, 1812 - † Barcelona, 1858)

ordenat sacerdot, 1834

preconitzat arquebisbe de Santiago de Cuba, 1858

SOLÀ FARRELL, Maties (frare caputxi)

(*St. Llorenç Savall, 1884 - † Barcelona, 1973)

ordenat sacerdot, 1909

bisbe titular de Colofó, Colòmbia, 1931-1942